

AbvaKabo kan witte motor niet bijhouden

Zachte sektor, harde akties

De bonden hebben heel wat goed te maken. Adriaan Wirtz, landelijk bestuurder van de AbvaKabo voor de particuliere gezondheidszorg, heeft zich onsterfelijk onpopulair gemaakt door de 5 procent salariseis publiekelijk als onhaalbaar af te doen. En dat op de dag van het histories succes van deze 'zachte sektor', 11 februari 1989, toen de VVIO in Utrecht 6.000 kollegaas wist te mobiliseren. Mede onder druk van tientallen AbvaKabo-leden onder de VVIO-sympatisanten ging de bond binnen twee dagen om en steunde de looneis. Maar de kritiek en het wantrouwen blijven bestaan.

Samenwerking AbvaKabo en VVIO nodig

Midden in de aktie sprak ik met Leo van Lin (33), tien jaar AbvaKabo-lid; lid van de ondernemingsraad van het Rijnstate-ziekenhuis in Arnhem, waar hij werkt op de afdeling psychiatrie. Leo zit ook in het Afdelings Groepsbestuur van de Gezondheidszorg in Arnhem.

In de tien jaar dat hij voor de bond aan de weg timmert binnen de gezondheidszorg, heeft hij aan den lijve ondervonden hoe moeilijk het is zijn kollegaas te organiseren. Daarom juist is hij zo boos dat de bondstop niet alert was toen de onvrede boven kwam. Woedend werd hij toen Adriaan Wirtz de 5 procent op het Journaal afdeed als onhaalbaar. En hij nam geen genoegen met de verklaring voor de daarna volgende draai van de bond. "We hebben de onvrede gesignaleerd en onderschat", schreef Wirtz aan de kaderleden. "Maar dat is een verdraaiing", zegt Leo, "want ze hebben er niets mee gedaan. Vervolgens riepen ze op voor de aktie op 18 maart in Utrecht, terwijl ze toen al wisten dat de VVIO op de 15e akties gepland had."

Voor Leo was het de limit. Hij schreef een brief op poten naar het hoofdbestuur van de AbvaKabo. Daarin deelt hij mee zijn activiteiten als aktief kaderlid op te schorten tot er aan drie voorwaarden is voldaan. Tot de top van de bond weer contact krijgt met de achterban - tot de AbvaKabo inziet dat de positie van Wirtz diskutabel is geworden en tot er samenwerking met de VVIO tot stand is gekomen op landelijk nivo. "Het vakbondsprincipe 'Samen staan we sterk', wordt in de kiem gesmoord" schrijft Leo



foto Anne Vaillant

"Beter één VVIO in de hand, dan tien vakbonden in het land", luidt één van de honderden spandoeken op het Malieveld in Den Haag. Vijftienduizend verplegenden en verzorgenden kwamen op 15 maart 1989 demonstreren, opgeroepen door de VVIO (Verplegenden en Verzorgenden in Opstand). "Deze dag is door de VVIO georganiseerd en de voorbereidingen zijn uit eigen middelen voorgeschoten. Het gaat er niet om wie er de mooiste petjes heeft", zegt één van de sprekers, doelend op het overvloedige propagandamateriaal dat in allerlei door de bonden in de strijd is geworpen.

onder meer. "Maar jullie zijn te laat met smoren, de vonk is al overgeslagen. Overall in het land zijn ze al aan de gang, ook de eigen (kader)leden." Leo kondigt in zijn brief aan aktief te worden voor de eisen van de VVIO. Inmiddels heeft hij zich met hart en ziel in de voorbereiding van de akties gestort. Hij had dan ook nog geen tijd om in te gaan op Wirtz' uitnodiging tot een gesprek op het hoofdkantoor.

AbvaKabo beperkt de aktie

Door zijn ervaring als kaderlid kent hij de kanalen, ook zijn OR-faciliteiten komen hem van pas. Mede door Leo's inzet kende Arnhem op 15 maart het ongekende succes van 5.000 demonstrerende verzorgenden en verplegenden. De Abvakabo kwam niet opdagen en andere bonden (CFO en NMV) werden uitgejouwd en overstemd door het massaal geskandeerde "aktie, aktie". Van officiële samenwerking tussen VVIO en AbvaKabo is nog steeds geen spra-

ke, vindt Leo. Het blijft beperkt tot overleg. "Maar waarom betreft de bond de kerngroep van de VVIO, waarvan er een aantal AbvaKabo-lid is, niet serieus bij de onderhandelingen?" vraagt hij zich af. Van de VVIO-kerngroep in Arnhem is het grootste deel oorspronkelijk aktief bonds-(kader)lid. Maar ze zijn niet van plan om de bond met de eer van het VVIO-werk te laten strijken.

"Neem nu de brief die op 31 maart aan alle kaderleden is verstuurd. Nergens wordt de VVIO genoemd. Terwijl de VVIO zelf konsekwent oproept tot samenwerking. In deze brief komt de AbvaKabo nu met konkrete aktiebeperkingen, zo steunen zij het weigeren van medies handelen niet. Maar ze wisten toch al lang dat iedereen plannen aan het maken was, waarom komen ze dan niet eerder met hun argumenten? En dat aktie-draaiboek waar Adriaan Wirtz het in "Aaneen" (bondsblad AbvaKabo) over heeft, daar zou ik graag een kopie

van willen ontvangen!" Leo noemt drie oorzaken voor het succes van de WIO: "De frustraties kwamen naar boven tijdens de funktiewaarderingsgesprekken. Een project dat door de bond geslikt is, buiten de gewone leden om. Alle verpleegkundigen en verzorgenden moesten individueel ingeschaald worden. Een heel jaar lang werd er met iedereen individueel een gesprek gevoerd hierover. Zogenaamd zorgvuldig, maar budgettair neutraal! Dus werd iedereen volgens mij te laag ingeschaald. Zo onderstreepten de gesprekken voor iedereen de onderwaardering van ons vak. De bond heeft niets met die frustraties gedaan. Maar het is de basis van het verzet nu.

De profilering van onze beroepsgroep kreeg vorm door het blad "Verpleegkunde Nieuws" (uitgeverij Samson, wordt automatisch naar alle verplegenden en verzorgenden gestuurd). In steeds meer artikelen werd de onvrede onder woorden gebracht. En toen kwamen de politie-akties, ook zo'n plichtsgetrouwe beroepsgroep. Zij hebben doorgezet en gewonnen."

Een eigen bond onder FNV-paraplu

De 5 procent looneis die de WIO in drie jaar naar 12 procent wil zien uitlopen, heeft alles te maken met de roep om erkenning en opwaardering van het vak. Het vak is zwaarder en technieser geworden. Het opleidingsnivo ligt veel

hoger. Onder andere door de Hogere Beroeps Opleiding Verpleegkunde.

"Onze hele beroepsgroep wil nu af van de nonnenperiode", zegt Leo. Voor de andere beroepsgroepen onder de Cao-Ziekenhuiswezen (totaal 200.000) geldt het gevecht om een eigen identiteit minder. Leo vreest daarom dat zij makkelijker konsessies zullen doen. "Ik gun het de koks en de portiers van harte, maar moet een psycholoog in loondienst er 5 procent bij? En zullen zij wel net zo hard vechten voor de 5 procent en daarna de 12 procent? Ik vind het een moeilijk dilemma. Ik schipper tussen eigen identiteit en solidariteit."

Maar de erkenning van zijn beroep weegt Leo zo zwaar dat hij begint te denken over afsplitsing: "Misschien is de enige vakbondsweg een eigen bond van verplegenden en verzorgenden onder FNV-paraplu, om toch de solidariteitsgedachte niet te laten varen. Ik vrees dat we de 12 procent alleen met een eigen CAO kunnen binnenhalen." Leo verwacht dat in eigen gelederen de discussie hierover zal losbranden.

Blijft Leo AbvaKabo lid? "Ik weet het nog niet, er is geen alternatief. Veel leden zijn net als ik aan het wikken en wegen. Maar ik blijf zeggen: "Beter slecht georganiseerd dan helemaal niet georganiseerd."

Marijn Rümke